

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 5 december 2025

Remiss: Skatteverkets promemoria om utökade möjligheter att begära hjälp av Polismyndigheten för att kunna genomföra vissa besök (Dnr Fi2024/00819)

FAR har inbjudits att lämna synpunkter över finansdepartementets remiss *Skatteverkets promemoria om utökade möjligheter att begära hjälp av Polismyndigheten för att kunna genomföra vissa besök (Dnr Fi2024/00819)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

FAR:s ställningstagande

FAR tillstyrker de lagändringar som föreslås i promemorian, men erinrar samtidigt om behovet av att säkerställa att enskilda inte, på grund av polisnärvaro, uppfattar en kontroll som en tvångsåtgärd.

Promemorians förslag i korthet

Skatteverket föreslår utökade möjligheter att begära hjälp av Polismyndigheten vid genomförande av vissa kontrollbesök och revisioner. Förslaget syftar till att säkerställa att Skatteverket kan genomföra sina kontroller även i situationer där det finns förhöjd risk för våld eller hot om våld.

Polismyndighetens hjälp ska endast kunna begäras om särskilda eller synnerliga omständigheter föreligger, bland annat om en polismans särskilda befogenheter kan behöva användas. Syftet är att ge förbättrade förutsättningar för Skatteverket att bedriva en effektiv kontrollverksamhet, motverka kontrollfria zoner och öka säkerheten för Skatteverkets anställda. De nya reglerna förväntas effektivisera arbetet mot folkbokförings- och skattefel samt bidra till brottsbekämpning och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet.

FAR:s synpunkter

FAR anser att syftet med de föreslagna lagändringarna – att stärka Skatteverkets möjligheter att genomföra effektiva kontroller och därigenom motverka skattefusk samt felaktiga utbetalningar – är eftersträvänsvärt. Det är angeläget att Skatteverket har tillgång till ändamålsenliga rättsmedel för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Det bör i förlängningen bidra till att motverka organiserad brottslighet och snedvriden konkurrens inom näringslivet. FAR ser ingen anledning att ifrågasätta det av Skatteverket beskrivna behovet av föreslagna lagändringar, som även har stöd i refererade utredningar.

Samtidigt vill FAR framhålla, utifrån hänsyn till enskildas rättssäkerhet, att det finns vissa betänkligheter kring förslaget. Skatteverkets kontrollbesök av nu aktuella typer bygger på frivillighet.

Närvaro av polis vid Skatteverkets kontrollbesök kan riskera att undergräva den enskildes rätt att neka till att medverka vid kontrollen. Rätten att inte medverka till kontrollen måste ses i ljuset av den grundläggande rättigheten för enskilda att inte medverka till självinkriminering. Denna ordning kommer också till uttryck genom nuvarande reglering av Skatteverkets kontrollverksamhet, som dels bygger på frivillig samverkan mellan myndigheten och enskilda, dels ger Skatteverket möjlighet att tillgripa tvångsmedel såsom bevissäkring under särskilt föreskrivna förutsättningar. Det är viktigt att kontroller med polishjälp inte i praktiken blir en kontrollmetod i gränslandet mellan frivillighet och tvångsmedel.

Det är således angeläget att den kontrollerade inte får intryck av att besöket är en tvångsåtgärd och att den enskilde även fortsättningsvis uppfattar att han eller hon har en reell möjlighet att motsätta sig kontroller, även när polis är närvarande.

Ett sätt att motverka den risk för rättssäkerhetsbrister som enligt ovan kan uppstå vid polisens närvaro vid Skatteverkets kontrollbesök, skulle kunna vara att införa en uttrycklig skyldighet för Skatteverket att informera den enskilde om rätten att neka till medverkan till kontrollen. En föreskriven informationsskyldighet bör i vart fall övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet, i syfte att bidra till bevarad rättssäkerhet i samband med kontroller som genomförs med polishjälp. Under alla förhållanden bör lagstiftaren genom tydligt uttalande under lagstiftningsarbetet klargöra behovet av att Skatteverket, i samband med kontrollbesök med hjälp av polis, informerar den enskilde om rätten att inte medverka och att myndigheten inte i övrigt agerar på ett sätt som undergräver rätten för den enskilde att inte medverka.

FAR

Michael Johansson
Ordförande i FAR:s remissgrupp - Skatt